

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์
ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล
โดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ

จัดทำโดย นางสาวมิ่งขวัญ บุญโภคัย
รหัส 9719

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทย
เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวลโดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ

จัดทำโดย นางสาวมิ่งขวัญ บุญโภคัย
รหัส 9719

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 97
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม ของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ.....

(นายวิระชัย นาควิบูลย์วงศ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุชาดา ไทยบรรเทา)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวลโดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล (Tourism for all) คือ “การท่องเที่ยวที่คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสภาพร่างกาย สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ได้ โดยปราศจากอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางสภาพร่างกาย อายุ และเพศสภาพ” ด้วยหลักคิดของการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการออกแบบที่เป็นมิตรกับทุกคน ที่เรียกกันว่า “อารยสถาปัตย์” (Friendly Design) หมายถึง “การออกแบบเพื่อคนทุกคน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บริการต่างๆ และผลิตภัณฑ์ ให้สามารถรองรับสำหรับคนทุกคนในสังคมได้อย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้เจ็บป่วย หรือผู้ที่มีความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวันแตกต่างจากบุคคลทั่วไปด้วยข้อจำกัดทางร่างกาย” ซึ่งการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ที่คำนึงถึงคนพิการและผู้สูงอายุเป็นหลักนั้น จะทำให้กลุ่มคนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเด็ก สตรี หญิงตั้งครรภ์ ผู้ป่วยที่ต้องใช้รถเข็นหรือไม้เท้า รวมถึงคนทั่วไปที่มีสภาพร่างกายปกติจะได้รับประโยชน์จากการออกแบบด้านอารยสถาปัตย์ที่เริ่มจากกลุ่มเปราะบางอย่างผู้สูงอายุและคนพิการไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal: SDG) ขององค์การสหประชาชาติที่ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง

จะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่คนทั่วโลกเลือกที่จะเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งเปิดรับมุมมองและประสบการณ์แปลกใหม่ เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีของแต่ละที่ที่มีการเดินทางท่องเที่ยว โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน รวมถึงกลุ่มคนพิการซึ่งเป็นกลุ่มคนที่จำเป็นต้องใช้อารยสถาปัตย์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นด้วยเช่นกัน และถือเป็นกลุ่มที่มีกำลังซื้อสูงเช่นเดียวกับกลุ่มผู้สูงอายุ ทั้งนี้การใช้จ่ายของคนพิการจะมีมากกว่านักท่องเที่ยวปกติถึงสองเท่า เนื่องจากต้องเดินทางพร้อมกับคนในครอบครัวหรือคนรอบข้าง

ดังนั้น หากประเทศไทยมีการบริหารจัดการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการได้เป็นอย่างดี ด้วยการบูรณาการร่วมกันอย่างจริงจัง จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยว เกิดความประทับใจ และยังเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์อันดีของประเทศไทยได้ไม่แพ้ประเทศที่ให้ความสำคัญในเรื่องการออกแบบตามหลักอารยสถาปัตย์ที่รองรับกลุ่มคนทั้งมวลโดยเฉพาะผู้สูงอายุและคนพิการอย่างประเทศแถบยุโรป และประเทศในแถบเอเชีย อาทิ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่พบในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยที่สามารถรองรับคนทั้งมวลได้ครอบคลุม พบว่า มีปัญหา 5 ประการหลักด้วยกัน คือ 1) ปัญหาด้านความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักอารยสถาปัตย์ในแหล่งท่องเที่ยว 2) ปัญหาด้านการขาดความรู้ ความเข้าใจ ถึงความสำคัญของการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวลโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง 3) ปัญหาด้านขาดการวางแผนรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลที่ครบวงจร 4) ปัญหาด้าน

การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมตลาดท่องเที่ยวที่รองรับคนทั้งมวลยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง และ 5) ปัญหาด้านข้อกฎหมายที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวลตามหลักอารยสถาปัตย์

จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ประกอบกับข้อมูลสนับสนุนงานวิจัยและข้อมูลส่วนตัวเลขด้านคนพิการและข้อมูลผู้สูงอายุจากองค์การระหว่างประเทศทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้ศึกษาจึงได้จัดทำข้อเสนอแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยวตามหลักอารยสถาปัตย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวของกลุ่มคนทั้งมวลโดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ ที่หน่วยงานเกี่ยวข้องต่างๆ สามารถนำไปเป็นแนวปฏิบัติดำเนินการได้ตั้งแต่ระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพฤติกรรม ความต้องการนักท่องเที่ยว ภายหลังจากวิกฤตโควิด-19 เพื่อจัดทำกลยุทธ์และแผนการตลาดท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลทั้งในและต่างประเทศ
2. สืบค้นข้อมูลความพร้อมแหล่งท่องเที่ยวตามหลักอารยสถาปัตย์ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนรองรับการพัฒนา และการขอรับการจัดสรรงบประมาณ
3. ขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เพื่อปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวตามหลักอารยสถาปัตย์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ ถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการออกแบบแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับคนทั้งมวล
4. จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล อาทิ ภาษา และบริการ รวมทั้งการจัดบริการเสริมอื่นๆ เช่น ด้านสุขภาพ ความงาม Wellness Tourism
5. พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์รองรับกลุ่มคนทั้งมวล เพื่อสร้างความประทับใจ และส่งต่อประสบการณ์ที่ดี รวมทั้งการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ
6. จัดทำแผนงาน/ โครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. การกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เข้มข้นในการลดปัญหา อุปสรรคการเข้าถึงการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการกำหนดมาตรการที่เป็นแรงจูงใจ (Incentive)

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังได้นำประเด็นปัญหาทั้ง 5 ประการดังกล่าวข้างต้น เป็นตัวกำหนดปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวลโดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ ประกอบด้วย (1) ความพร้อมโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามหลักอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) (2) การขาดความรู้ ความเข้าใจ ของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวลโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง (3) การวางแผนรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลที่ครบวงจร (4) การประชาสัมพันธ์ตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่รองรับกลุ่มคนทั้งมวล และ (5) การแก้ไขข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง **แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวลโดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ** เป็นข้อเสนอส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่นที่ 97 ของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ประจำปี พ.ศ. 2566 รายงานฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีตามความมุ่งหมายของผู้ศึกษา ด้วยความเมตตากรุณาของ อาจารย์วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักของกลุ่ม IS1 ที่ท่านได้เสียสละทุ่มเทเวลาให้กับผู้ศึกษาและสมาชิกในกลุ่ม IS อย่างเต็มที่ ในการให้คำปรึกษา แนะนำ และการปรับแก้ไขให้ข้อเสนอให้มีความน่าสนใจและมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ รวมทั้งผู้ศึกษายังได้รับความกรุณาจากอาจารย์สุชาติ ไทยบรรเทา และอาจารย์ชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ ที่ทั้งสองท่านได้ให้คำแนะนำและมุมมองแนวคิดในการพัฒนาข้อเสนอที่รอบด้านในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ข้อเสนอนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ต่างๆ ตลอดระยะเวลาของการฝึกอบรม รวมทั้งคณะเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก และเพื่อน ๆ นบส. 1 รุ่น 97 ในกลุ่ม IS ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษา รวมถึง ผศ.ดร.จิตศักดิ์ พุฒจรรย์ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานการศึกษาส่วนบุคคลในครั้งนี้ และขอขอบคุณ น.ส.สุนิษา ผุดรัมย์ เจ้าหน้าที่สนับสนุนงานพัฒนาการท่องเที่ยวของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี ที่ช่วยในการจัดทำรูปเล่มรายงานและข้อมูลสำหรับใช้ในการนำเสนอ

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวลโดยเฉพาะผู้สูงอายุและคนพิการ อันเป็นการยกระดับเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศชาติในอนาคตอันใกล้

นางสาวมิ่งขวัญ บุญโภคัย

30 พฤษภาคม 2566

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ (ถ้ามี)	ซ
สารบัญแผนภูมิ (ถ้ามี)	ฅ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	1
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	7
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	9
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	10
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	10
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	18
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	29
3. แผนพัฒนาตนเอง	31
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	31
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	31
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	33
บรรณานุกรม	34
ภาคผนวก	36
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	50

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1: จำนวนผู้เยี่ยมเยือนของไทย ปี พ.ศ.2557-2563)	10
ภาพที่ 2: จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวของไทย ปี พ.ศ.2557-2563)	10
ภาพที่ 3: ที่มา แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี พ.ศ.2556-2570)	11
ภาพที่ 4 ที่มา: งานวิจัยของมหาวิทยาลัยศิลปากร ปี พ.ศ. 2565)	12
ภาพที่ 5: ที่มา งานวิจัยของ ม.ศิลปากร โดยทุนวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการ ทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)	22

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	2
แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างกรมการท่องเที่ยว	3

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวลโดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ

2.1.1 ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนา

การท่องเที่ยวถือเป็นเครื่องมือ (Tool) และกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทย ลำดับต้นๆ โดยเฉพาะในช่วงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ส่งผลต่อการลดทางด้านรายได้ของประเทศ และส่งผลกระทบในวงกว้างต่อผู้ประกอบการ ชุมชนท่องเที่ยว และประชาชน โดยในช่วงก่อนเกิดสถานการณ์โควิด-19 ระหว่างปี พ.ศ. 2557-2562 มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ในช่วงของวิกฤตโควิด-19 ในปี พ.ศ. 2563 พบว่า จำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติลดลงกว่าครึ่งจากปี พ.ศ. 2562 ถึงร้อยละ -55.39 สำหรับด้านรายได้จากการท่องเที่ยวของปี พ.ศ. 2557-2562 ก่อนเกิดวิกฤตโควิด-19 นั้น พบว่า มีจำนวนรายได้เพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปีจนถึงปี พ.ศ. 2562 และรายได้หดตัวลงเนื่องจากวิกฤตโควิด-19 ในปี พ.ศ. 2563 (จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวและจำนวนผู้เยี่ยมเยือนของประเทศไทย ปี พ.ศ.2557-2563 ดังภาพที่ 1-2)

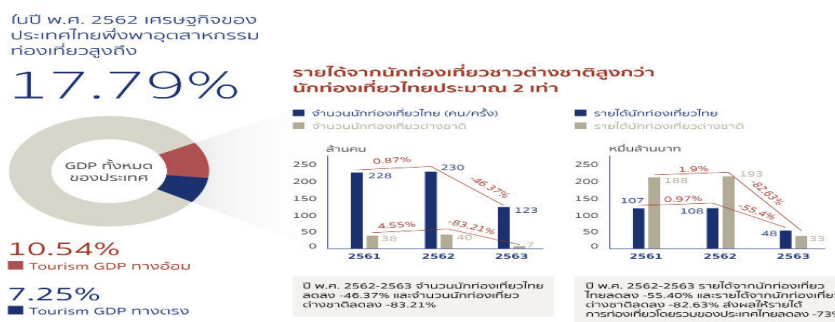

(ภาพที่ 1:จำนวนผู้เยี่ยมเยือนของไทย ปี พ.ศ.2557-2563)

(ภาพที่ 2 จำนวนรายได้จากการท่องเที่ยวของไทยปี พ.ศ.2557-2563)

นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศไทย (GDP) ในปี พ.ศ. 2562 เศรษฐกิจของประเทศไทยพึ่งพาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสูงถึงร้อยละ 17.79 แม้ว่าด้านจำนวนนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ และด้านรายได้จากนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติจะลดลงในปี พ.ศ. 2563 จากวิกฤตโควิด-19 ก็ตาม แต่จากข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า ในด้านของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติจะสูงกว่านักท่องเที่ยวไทยประมาณ 2 เท่า (ภาพที่ 3)

(ภาพที่ 3: ที่มา แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปี พ.ศ.2556-2570)

จะเห็นได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่คนทั่วโลกเลือกที่จะนำตัวเอง หรือคนในครอบครัว หรือเพื่อนฝูง ออกเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งเปิดรับมุมมองและประสบการณ์แปลกใหม่ ตลอดจนได้เรียนรู้ วัฒนธรรมประเพณีของแต่ละที่ที่มีการเดินทางท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว นั้นมีหลายปัจจัยที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทาง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความคุ้มค่าในการใช้จ่าย ของการเดินทางต่อทริปการเดินทาง (ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่ายานพาหนะ ฯลฯ) โปรโมชันส่งเสริมการท่องเที่ยว ความน่าสนใจและความหลากหลายของสถานที่ที่จะเดินทางท่องเที่ยว และสิ่งสำคัญที่นักท่องเที่ยวคำนึง เป็นอย่างมากในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว นั่นคือ **ความปลอดภัย และความพร้อมของสถานที่ที่จะเดินทางท่องเที่ยว** ดังนั้น การจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม เพศ วัย โดยเฉพาะการออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัย จะช่วยในการตัดสินใจแก่นักท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้น

การจัดการท่องเที่ยวที่จะช่วยตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี นั่นคือ การใส่ใจด้วยการออกแบบการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับคนทั้งมวลตามหลักอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) ที่สร้างความเสมอภาคเท่าเทียมในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและบริการต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for All) ที่ต้องเกิดขึ้นจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนอย่างจริงจัง ทั้งนี้ การออกแบบตามหลักอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) หมายถึง “การออกแบบเพื่อคนทุกคน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บริการต่างๆ และผลิตภัณฑ์ให้สามารถรองรับสำหรับคนทุกคนในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้เจ็บป่วย หรือผู้ที่มีความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวันแตกต่างจากบุคคลทั่วไปด้วยข้อจำกัดทางร่างกาย” คำว่า “อารยสถาปัตย์” มาจากคำ 2 คำรวมกัน คือ “สถาปัตยกรรม” (การออกแบบก่อสร้าง) กับคำว่า “อารยะ” (ความเจริญก้าวหน้า) เป็นการออกแบบที่เจริญก้าวหน้าตามยุคสมัยหรือตามความจำเป็น ของทุกคนในสังคม ซึ่งหัวใจสำคัญของการออกแบบ คือ ความสะดวก ปลอดภัย เป็นธรรม ทั้งถึง และเท่าเทียม ทั้งนี้ หลักการออกแบบดังกล่าวนี้มีมานานกว่า 30 ปี โดยจุดเริ่มต้นของแนวคิดนี้มาจากกฎหมาย The Americans with Disabilities Act (ADA) ของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการให้ สิทธิสร้างความเท่าเทียมให้กับประชาชน หลังจากกฎหมายดังกล่าวออกมา จึงเกิดแนวทางการพัฒนา

สภาพแวดล้อมให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้แพร่กระจายไปทั่วโลกโดยเฉพาะในประเทศที่พัฒนาแล้ว อย่างเช่น ญี่ปุ่น อเมริกา และหลายประเทศในยุโรป สำหรับประเทศไทยได้มีการออกกฎหมายและกฎกระทรวงต่างๆ หลายฉบับเพื่อบังคับใช้ในเรื่องการทำอารยสถาปัตย์ที่สอดคล้องกับกติกาประชาคมโลกยุคใหม่ด้วยเช่นกัน ทำให้ทุกคนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการจัดบริการการมีสิ่งอำนวยความสะดวกตามหลักอารยสถาปัตย์ที่ดังที่ต่างประเทศให้ความสำคัญ ประกอบด้วย **9 หลักการของ Friendl Design** ของมูลนิธิอารยสถาปัตย์เพื่อคนทั้งมวล ได้แก่ (1) สะดวก (Convenience) (2) ปลอดภัย (Safety) (3) ทันยุค ทันสมัย (Modernization) (4) เชื่อมโยงทั่วถึง (Inclusivity) (5) เป็นธรรม (Fairness) (6) เท่าเทียม (Equity) (7) ใช้งานง่าย (Easy to Use) (8) ยืดหยุ่น (Flexible) และ (9) มาตรฐานสากล (International Standard) ทั้งนี้ ได้มีการเปรียบเทียบให้เห็นถึงมาตรฐานสากลตามหลักอารยสถาปัตย์สำหรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในส่วนของมาตรฐาน ISO มาตรฐานของ UNWTO และมาตรฐาน GSTC ที่องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) นำมาใช้เป็นหลักการเพื่อการพัฒนาตามหลักอารยสถาปัตย์ (ดังภาพที่ 4)

Standard : Tourism for all

ISO 21902: 2021	UNWTO	อพท. GSTC: A8
1. policies and strategies for the public sector	1. Tourism destination management	1. การจัดการแหล่งท่องเที่ยว
2. transport	2. Tourism information and advertising (Preparation, information and booking)	2. ข้อมูลสารสนเทศและการโฆษณา (การเตรียมตัว ข้อมูลสารสนเทศ และการจอง)
3. urban and rural tourist space	3. Urban and architectural environments	3. สภาพแวดล้อมและสถาปัตยกรรม
4. leisure activities	4. Modes of transport and stations	4. การเดินทาง (Modes of transport)
5. MICE (meetings, incentives, conventions and exhibitions)	5. Accommodation, food service and conventions	5. บริการที่พัก อาหาร และการประชุม
6. accommodation	6. Cultural activities (museums, theatres, cinemas, and other)	6. กิจกรรมเชิงวัฒนธรรม (พิพิธภัณฑ์ โรงภาพยนตร์ โรงละคร ฯลฯ)
7. food and beverage services	7. Other tourism activities and events.	7. พนักงาน (Service)
8. tour operators and travel agencies		

(ภาพที่ 4 ที่มา: งานวิจัยของมหาวิทยาลัยศิลปากร ปี พ.ศ. 2565)

เมื่อกล่าวถึง การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for all) ซึ่งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ได้ให้คำจำกัดความ หมายถึง “การท่องเที่ยวที่คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสภาพร่างกาย สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว บริการสาธารณะ และกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ได้โดยสะดวก ปลอดภัย และปราศจากอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางสภาพร่างกาย อายุ และเพศสภาพ” ทั้งนี้ หากประเทศไทยมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) ด้วยการออกแบบที่เป็นมิตรกับคนทั้งมวล โดยเฉพาะการออกแบบที่คำนึงถึงผู้สูงอายุและคนพิการเป็นหลัก จะทำให้กลุ่มคนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเด็ก สตรี หญิงตั้งครรภ์ ผู้ป่วยที่ต้องใช้รถเข็นหรือไม้เท้า รวมถึงคนทั่วไปที่มีสภาพร่างกายปกติจะได้รับประโยชน์จากการออกแบบด้านอารยสถาปัตย์ที่เริ่มจากกลุ่มเปราะบางไปด้วย เรียกได้ว่า ประชาชนทั้งประเทศได้ประโยชน์ ช่วยส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการออกแบบที่เป็นมิตรกับคนทั้งมวลตามหลักอารยสถาปัตย์ด้วยเช่นกัน

ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal: SDG) ขององค์การสหประชาชาติที่ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง

นอกจากนี้ โครงสร้างประชากรโลกในปัจจุบันมีสัดส่วนของผู้สูงอายุและคนพิการที่เพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลกรมกิจการผู้สูงอายุพบว่า ในปี พ.ศ. 2565 ได้คาดการณ์ว่า ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปในประเทศไทย มีสัดส่วนถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ หมายถึง ประชากร 1 ใน 5 คือผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ ที่องค์การอนามัยโลก (WHO) และเป็นไปตามที่สหประชาชาติกำหนดสังคมที่มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป ถือเป็น “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” ประกอบกับข้อมูลขององค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ชี้ให้เห็นถึงตัวเลข คนพิการในโลกที่มีสูงถึง 785 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 15 ของประชากรโลก โดยคาดการณ์จะมีคนพิการ มากถึง 160 ล้านคน ในปี ค.ศ. 2025 ในยุโรป และ 100 ล้านคน ในปี ค.ศ.2030 ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งประเทศ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นนักท่องเที่ยวหลักของประเทศไทยทั้งสิ้น และจากงานวิจัยในยุโรปที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่าย ของกลุ่มคนพิการ พบว่า ร้อยละ 70 ของประชากรที่เป็นคนพิการในยุโรปมีความพร้อมทั้งสภาพทางการเงิน และความสามารถทางร่างกายในการเดินทางท่องเที่ยว และมีการใช้จ่ายมากกว่านักท่องเที่ยวปกติถึง 1.16 เท่า รวมทั้งได้พยากรณ์มูลค่าของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสำหรับคนพิการในยุโรปไว้ว่าในปี ค.ศ. 2025 ความต้องการเดินทางของคนพิการจะเพิ่มเป็น 159.7 ล้านคน เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว (เดินทางพร้อม เพื่อนหรือครอบครัวเฉลี่ย 2 คน) ประมาณ 265 พันล้านยูโร ซึ่งความน่าสนใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ คือ พลังในการใช้จ่ายเพื่อให้ได้ท่องเที่ยวตามที่ต้องการ โดยค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยววันนั้นจะทวีคูณเสมอ เนื่องจากต้องมีผู้ที่ร่วมเดินทางไปด้วยทุกครั้ง กลุ่มคนพิการจึงเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ที่มีความน่าสนใจ ทั้งในด้านจำนวนและพลังในการใช้จ่ายเช่นเดียวกับกลุ่มผู้สูงอายุ

หากประเทศไทยมีการบริหารจัดการท่องเที่ยวที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเปราะบางอย่าง ผู้สูงอายุและคนพิการได้เป็นอย่างดี จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวและยังเป็นการส่งเสริม ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทยได้ไม่แพ้ประเทศแถบยุโรป อเมริกา หรือแม้แต่ประเทศแถบเอเชีย อย่างญี่ปุ่นและสิงคโปร์ ที่ให้ความสำคัญในเรื่องการออกแบบตามหลักอารยสถาปัตย์ที่สามารถรองรับกลุ่มคน ทั้งมวลโดยเฉพาะคนพิการและผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องจริยธรรมด้านการท่องเที่ยวโลกขององค์การการท่องเที่ยวโลก (Global Code of Ethic for Tourism, UNWTO) ที่ได้กล่าวถึง “การท่องเที่ยวต้องเอื้อสำหรับคนพิการ ด้านการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว อาทิ ทางลาด ห้องน้ำ ป้ายสัญลักษณ์ เป็นต้น” ดังนั้น การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับกลุ่มคนทั้งมวล ต้องเริ่มจาก การออกแบบที่สามารถรองรับกลุ่มเปราะบางอย่างผู้สูงอายุและคนพิการก่อนเป็นลำดับแรก ซึ่งหาก สามารถจัดการการดูแลกลุ่มเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี จะทำให้กลุ่มคนทั่วไปซึ่งมีสัดส่วนมากกว่ากลุ่มคน เปราะบาง รวมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติจะได้รับประโยชน์จากการออกแบบตามหลักอารยสถาปัตย์ ที่คำนึงถึงกลุ่มเปราะบางไปด้วย จึงนับเป็นความท้าทายและอยู่ในกระแสการท่องเที่ยวที่ทั่วโลกกำลังให้ ความสำคัญเป็นอย่างมาก และยิ่งช่วยยกระดับเศรษฐกิจของประเทศจากกลุ่มคนเหล่านี้โดยเฉพาะกลุ่ม

ผู้สูงอายุและกลุ่มคนพิการที่ถือเป็นกลุ่มคนที่มีศักยภาพกำลังซึ่สูง รวมถึงการได้รับและส่งผ่านประสบการณ์ดีๆ จากกลุ่มคนเหล่านี้ ตลอดจนการถ่ายทอดบอกต่อถึงประสบการณ์และความประทับใจ ทำให้อยากเดินทาง มาท่องเที่ยวซ้ำ

2.1.2 สภาพของปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น

ประเทศไทยได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพในการจัดงานวันท่องเที่ยวโลก เมื่อปี พ.ศ.2559 (27 กันยายน 2559) ขององค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ในหัวข้อ “Tourism for All: Promoting Universal Accessibility” นับเป็นการจุดประกายในการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เข้าถึงคนทั้งมวลที่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านอารยสถาปัตยกรรม (Friendly Design) อย่างจริงจัง จึงนับเป็นโอกาสอันดีของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยที่จะร่วมกันผลักดันให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมกันพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เอื้ออำนวยให้ทุกคนสามารถรับประโยชน์และความสุขจากการท่องเที่ยวได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยมีการจัดการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคเพื่อคนทั้งมวล ทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแง่ของระบบสาธารณูปโภคต่างๆ รวมถึงเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for All) ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กระทรวงคมนาคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนภาคีเครือข่ายต่างๆ อาทิ มูลนิธิอารยสถาปัตย์เพื่อคนทั้งมวล ที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มคนทั้งมวลโดยเฉพาะผู้สูงอายุและคนพิการ อันนำมาซึ่งการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมถึงมีโอกาสให้กลุ่มคนเหล่านี้เดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอย่างไร้อุปสรรค ทั้งนี้ มีเป้าหมายสำคัญเพื่อนำพาประเทศไทยก้าวสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในด้านการท่องเที่ยว สามารถสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

สำหรับการขับเคลื่อนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้จัดทำคู่มือเส้นทางการท่องเที่ยวโดยปราศจากอุปสรรคแก่คนทั้งมวล และเท่าเทียมกันสำหรับบุคคลทุกกลุ่ม ภายใต้โครงการสร้างสรรค์สินค้าท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ๆ เสนอขายในปี พ.ศ. 2561 สำหรับกลุ่มสูงวัย ผู้หญิง ครอบครัว และ Luxperience ในชื่อ “กิจกรรม 9 เส้นทางท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล Tourism for All” ดังนี้ (1) เก้าอี้ดูธรรมชาติ จังหวัดราชบุรี (2) เก้าอี้รับลมชมศิลปะ จังหวัดชลบุรี (พัทยา) (3) เก้าอี้ อยู่กลางกรุง กรุงเทพมหานคร (4) เก้าอี้รำลึกไปในอดีต จังหวัดกาญจนบุรี (5) เก้าอี้ เที่ยวไปในเมืองล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ (6) เก้าอี้ จั๋งหู้ ดูเมืองใต้ จังหวัดภูเก็ต (7) เก้าอี้เที่ยวอีสานแซ่บนัว จังหวัดขอนแก่น (8) เก้าอี้ ดูเมืองเก่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ (9) เก้าอี้ ในเมืองย่าโม จังหวัดนครราชสีมา หรือแม้แต่องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ได้เล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน

พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงเพื่อรองรับกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ จึงได้มีการสำรวจและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล จังหวัดสุโขทัย จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น

ในส่วนของการดำเนินการจัดการด้านการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for All) ของประเทศไทย อาจกล่าวได้ว่า เริ่มต้นอย่างจริงจังจากการสร้างชุมชนต้นแบบอารยสถาปัตยกรรม นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยทำให้ประชาชนสามารถกลับมาทำมาหาเลี้ยงชีพแบบพึ่งพาตนเองได้ อาทิ การฟื้นคืนชีวิตของตลาดน้ำดำเนินสะดวกที่ราชบุรี แทนการจ้างพ่อค้าแม่ค้าออกมาขายเรือขายสินค้า ชุมชนเกิดขึ้นหลังโควิดสร้างธุรกิจทำเงินได้อย่างมหาศาล เมืองพัทยาเป็นเมืองชั้นนำระดับโลกไม่ได้มีสีสันอย่างเดียวหากแต่มีอารยสถาปัตยกรรมเพื่อการท่องเที่ยว ทั้งนี้ การจัดการด้านการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลได้มีการพัฒนาต่อเนื่องอยู่เรื่อยๆ และได้เปิด 10 เส้นทางท่องเที่ยวใน 10 จังหวัดนำร่อง Tourism for All ในปี พ.ศ. 2563 ภายใต้ธีม “เมืองไทยเมืองอารยสถาปัตยกรรม เมืองท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล” จัดโดยมูลนิธิอารยสถาปัตย์เพื่อคนทั้งมวล ร่วมกับ กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ประกอบด้วย เส้นทาง กทม. กาญจนบุรี ขอนแก่น ชลบุรี เชียงราย เชียงใหม่ ตาก อุทยา พังงา และราชบุรี โดยได้จัดทำคู่มืออารยสถาปัตย์ ปรับปรุงสภาพแวดล้อม-จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก ปลอดภัย กระตุ้นเศรษฐกิจไทยคึกคัก เที่ยวคนเดียว หรือไปกันทั้งครอบครัว มีความสุขที่ได้เที่ยวคนเดียว หรือเที่ยวทั้งครอบครัว นอกจากนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังให้การส่งเสริมและผลักดันให้มีอารยสถาปัตย์ในสถานที่ท่องเที่ยวในกรมอุทยานแห่งชาติ 155 แห่ง ปรับสถานที่ให้มีทางลาด ห้องสุขาเฉพาะสำหรับมนุษย์ล้อ อาทิ กระบี่สวรรค์แห่งทะเลอันดามัน ทำท่าเรือใหม่เพื่อล่องเรือไปดูปะการัง เข้าไปในชุมชนน้ำตกเอราวัณ 7 ชั้น กาญจนบุรี ปรับให้มนุษย์ล้อท่องเที่ยวได้ เชื้อนแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ทำทางลาดเพื่อล่องเรือได้ เป็นต้น

แม้ว่าปัจจุบันองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาจัดการรูปแบบทางการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ได้มาตรฐาน แต่ก็ยังไม่สามารถทำได้ครอบคลุมในทุกแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่ต้องการการพัฒนาแก้ไขเพื่อให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยสามารถรองรับคนทั้งมวลได้ครอบคลุมทั้งประเทศมากขึ้น โดยพบ **ปัญหาที่ต้องมีการพัฒนาแก้ไข** ดังนี้ 1) **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ** ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลยังไม่เอื้อต่อการเดินทาง 2) **ด้านผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว** ยังไม่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเพื่อรองรับกลุ่มคนทั้งมวลโดยเฉพาะคนพิการมากนัก เพราะเห็นว่าคนพิการเป็นส่วนน้อยของสังคม 3) **ด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวลระยะยาว** ที่ครบวงจร ยังไม่มีแผนรองรับดังกล่าว โดยเฉพาะเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก (จากข้อมูลการประเมินแหล่งท่องเที่ยวขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ตามเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Criteria : GSTC) พบว่าข้อ A8 เรื่อง Access for All ยังมี

ข้อบกพร่องและต้องการการพัฒนา เช่น โรงแรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ พิเศษ แต่เมื่อคนกลุ่มนี้จะมาพักกลับไม่มีรถสาธารณะจากสนามบินหรือสถานีขนส่งที่รองรับ หรือในแหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมที่น่าสนใจ แต่คนกลุ่มนี้กลับไม่สามารถเข้าร่วมได้) **4) ด้านการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมตลาดท่องเที่ยวที่รองรับคนทั้งมวลยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ทั้งในการรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ และ 5) ด้านข้อกฎหมายที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวล โดยเฉพาะการพัฒนาหรือการปรับปรุงโครงสร้างตามหลักอารยสถาปัตย์ เนื่องจากเจ้าของสถานประกอบการไม่เห็นประโยชน์ของการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ และอาจเป็นเพราะไม่เห็นบทลงโทษ รวมถึงไม่มีความรู้ที่ค่าใช้จ่ายในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกจะได้สิทธิประโยชน์ด้านการยกเว้นภาษีเงินได้เป็นจำนวนร้อยละหนึ่งร้อยของรายจ่ายที่ได้ใช้ และคนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยทราบเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ. 2548 จึงไม่ให้ความสำคัญกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐานตามหลักอารยสถาปัตย์แก่กลุ่มคนดังกล่าว**

อย่างไรก็ดี นอกเหนือจากปัญหาดังที่กล่าวมา การเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับกลุ่มคนทั้งมวล จำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบรอบด้านที่อาจเกิดขึ้นทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนี้ 1) **ผลกระทบทางเศรษฐกิจ** ส่งเสริมให้มีการขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลมากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างโอกาสและสร้างรายได้ให้แก่ภาคธุรกิจการท่องเที่ยว 2) **ผลกระทบทางสังคม** สร้างสังคมให้มีการรับรู้ เรียนรู้ ตระหนักถึงการจัดการ และการพัฒนาที่ต้องสร้างความเท่าเทียมให้กับคนทุกกลุ่ม เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างสังคมที่คำนึงถึงผู้อื่นอย่างเท่าเทียม และ 3) **ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม** ควรคำนึงถึงการจัดการสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว สำหรับคนทุกกลุ่มในสังคมให้สามารถเข้าถึงการใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม

จากสภาพปัญหาอุปสรรคและผลกระทบดังที่กล่าวมานั้น ล้วนส่งผลต่อการพัฒนาให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวอารยสถาปัตย์ในประเทศไทย จึงเป็นประเด็นท้าทายที่ควรได้รับการแก้ไขหรือพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์โลก และเพื่อเป็นการยกระดับคุณค่าให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล โดยเฉพาะคนพิการและผู้สูงอายุที่มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้นและมีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวพักผ่อนเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวทั่วไป และหากได้รับการพัฒนาแก้ไขที่เหมาะสมจะช่วยให้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในมิติการท่องเที่ยว และผลกระทบทางสังคม รวมถึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม

2.1.3 ความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขหรือพัฒนา

การส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล โดยเฉพาะกลุ่มครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ เด็ก และคนพิการ จะเป็นโอกาสในการพัฒนาแก้ไขปรับปรุง

แหล่งท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมรองรับความต้องการได้อย่างแท้จริง เกิดความยั่งยืน และช่วยให้แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม รวมทั้งเปิดโอกาสให้เกิดการเรียนรู้ การได้สัมผัสถึงประสบการณ์ ความสวยงาม ความแปลกใหม่ ของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่จะช่วยยกระดับไปสู่แหล่งท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ในระดับนานาชาติต่อไป ทั้งนี้ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ที่สามารถรองรับกลุ่มคนทั้งหมด มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องบูรณาการร่วมมือกัน โดยเฉพาะการสร้างความรู้ ความเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวอารยสถาปัตย์ และต้องประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพิจารณาปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหันมาสนใจและปรับตัวเพื่อตอบสนองสิทธิอันพึงมีของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ รวมทั้งโอกาสในทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้นของผู้ประกอบการ อีกทั้งจำเป็นต้องมีแนวทางในการพัฒนาแก้ไขที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทที่เกี่ยวข้อง ดึงข้อเสนอจากชุดองค์ความรู้ การสำรวจและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล จังหวัดสุโขทัย โดยสำนักงานพื้นที่พิเศษ 4 องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.4) ดังนี้ 1) องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรมีความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม ในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการ 2) ภาครัฐและภาคการศึกษาต้องให้ความรู้และความเข้าใจในสิทธิขั้นพื้นฐานของคนพิการ และความต้องการต่างๆ ของคนกลุ่มนี้ กับผู้ประกอบการอย่างจริงจังและชัดเจน 3) การพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต้องกระทำอย่างเร่งด่วนเพื่อรองรับ ความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้อย่างมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้ การพัฒนาบุคลากรทำได้โดยการ จัดการฝึกอบรม และเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ 4) ผู้ประกอบการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็น การคมนาคมขนส่ง แหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว ต้องเร่งปรับปรุงบริการต่างๆ ในส่วนของตัวเอง เช่น การออกแบบยานพาหนะ ห้องพักให้เหมาะสมต่อการใช้งานของคนพิการ การปรับปรุงเส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การมีแผนผังแนะนำรายการแหล่งท่องเที่ยวหรือเมนูอาหารที่เป็นอักษรเบรลล์ การจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญภาษามือหรืออาสาสมัครร่วมเดินทางไปกับคนพิการการจัดอุปกรณ์พิเศษ เช่น รถเข็นไม้เท้า และ 5) ต้องให้ความสำคัญกับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางด้านการท่องเที่ยว โดยการออกแบบให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เหมือนกัน และได้รับข้อมูลเดียวกัน ดังนั้น การเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ นับเป็นกิจกรรมหนึ่งที่คนทุกเพศ ทุกวัยปรารถนา “การท่องเที่ยว” อาจไม่สมบูรณ์ได้ หากไม่สามารถ “ออกเดินทาง” ได้อย่างเท่าเทียมเสมอภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปสรรคที่เกิดจากความไม่เท่าเทียมทางร่างกาย

นอกจากนี้ การส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวให้มีอารยสถาปัตย์เป็นเรื่องที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ด้วยเหตุผลหลัก 5 ประการ คือ

(1) สังคมโลกรวมถึงประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ความเป็นสังคมผู้สูงอายุ (Aging society) อย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลจากองค์การสหประชาชาติ (UN) ระบุว่า ปัจจุบันประชากรโลกมีจำนวนกว่า 7,000 ล้านคน

มีผู้สูงอายุที่อายุเกิน 60 ปีขึ้นไป จำนวน 893 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.8 ในจำนวนนี้ มีผู้ที่มีอายุเกิน 100 ปี มากถึง 340,000 คน และมีแนวโน้มว่า ประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอีกราว 200 ล้านคน เนื่องจากมนุษย์จะมีอายุยืนยาวขึ้น และต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยในการดำเนินชีวิตประจำวันมากขึ้น

(2) ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ที่ทั่วโลกกำลังตื่นตัวเรื่องสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนกว่า 1,400 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีกำลังซื้อ และมีเวลาเหลือเฟือในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่นำมาซึ่งธุรกิจต่อเนื่องมากมาย เช่น ธุรกิจสุขภาพ ธุรกิจท่องเที่ยว เป็นต้น

(3) คนพิการถาวร และพิการชั่วคราว ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่จำเป็นต้องใช้อารยสถาปต์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จากสาเหตุความเจ็บป่วย และอุบัติเหตุ รวมถึงความพิการที่มาจากสภาพความแก่ชรา

(4) กฎหมายบังคับให้ทำ ประเทศที่เจริญแล้วทั่วโลก เช่น ญี่ปุ่น อเมริกา อังกฤษ เยอรมนี ฯลฯ มีการออกกฎหมายบังคับให้สถานที่สาธารณะ และตึกอาคารต่างๆ จะต้องจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนทั้งมวล ในปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายหลายฉบับที่มีผลบังคับใช้ให้การสร้างทำตึกอาคาร สถานที่ระบบขนส่งมวลชน และบริการสาธารณะต่างๆ จะต้องจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ คนพิการ และคนที่ใช้รถเข็น เช่น ที่จอดรถ ทางลาด ลิฟต์ ห้องสุขา และป้ายสัญลักษณ์รูปวีลแชร์ เป็นต้น

(5) กติกาโลก ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสิทธิความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการพื้นฐานต่างๆ หากประเทศใดยังไม่มีอารยสถาปต์ อาจไม่เป็นที่ยอมรับในเวทีสากล และอาจถูกมองว่า เป็นประเทศที่ยังล้าหลัง

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ถึงเวลาแล้วที่ทุกคน ทุกองค์กร ทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนจะต้องช่วยกันพัฒนาส่งเสริมการออกแบบที่เป็นมิตรกับคนทั้งมวล ตามแนว “อารยสถาปต์” ให้เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และเป็นรูปธรรมชัดเจนพร้อมรองรับสังคมผู้สูงวัยและคนพิการที่มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น ส่งเสริมสิทธิความเสมอภาคเท่าเทียมของคนทุกกลุ่มวัย และทุกสภาพร่างกาย เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for All) ซึ่งจะนำประโยชน์สุขมาสู่สังคมและประเทศชาติของเราอย่างยั่งยืนตลอดไป

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการ แนวคิด ที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

การท่องเที่ยวเป็นกลไกสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะสถานการณ์โควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อการดำเนินชีวิตของคนทั่วโลก และส่งผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยเป็นอย่างมาก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น และจำนวนคนพิการที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งถือเป็นกลุ่มเปราะบางในสังคมไทย การท่องเที่ยวจึงถือเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่คนทั่วโลกเลือกที่จะเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และเปิดรับประสบการณ์ใหม่ๆ เรียนรู้วัฒนธรรม วิถีชีวิตของชุมชนตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยรูปแบบการท่องเที่ยวภายหลังสถานการณ์

โควิด-19 เน้นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ปลอดภัย มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งเดินทางกับครอบครัว เพื่อนฝูงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งในประเทศไทยยังขาดความพร้อมในเรื่องความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่ถูกหลักอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) ดังนั้น การให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านอารยสถาปัตย์ จึงเป็นเรื่องสำคัญในการเติมเต็มคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางอย่างผู้สูงอายุและคนพิการที่ต้องมีการจัดการสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ รองรับให้เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้คนปกติทั่วไปได้รับประโยชน์ไปด้วยเช่นกัน และการสร้างความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยวที่สามารถรองรับกลุ่มคนทั้งหมด ไม่เพียงแต่คนไทยแต่ยังรวมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยที่มีความพร้อมด้านอารยสถาปัตย์ ซึ่งจะสร้างความประทับใจ และเกิดการบอกต่อและเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยซ้ำ ช่วยให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวที่มีผลต่อภาพรวมของเศรษฐกิจประเทศ ดังนั้น การจัดทำข้อเสนอในหัวข้อ “**แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งหมดโดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ**” จึงเป็นสิ่งที่ต้องการหยิบยกให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนของประเทศตระหนักถึงความสำคัญและเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทย ในมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และความยั่งยืน เพื่ออนาคตที่ดีกว่าสำหรับทุกคน (Building Forward a Better Tourism for All) โดยคำนึงถึงประโยชน์ของ 3 กลุ่มหลักคือ 1) ประชาชน (People) 2) รายได้ (Profit) และ 3) ความยั่งยืน (Planet) ดังวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2566-2570)

2.2.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องประกอบการจัดทำข้อเสนอ

จากความสำคัญของการท่องเที่ยวที่เป็นกลไกขับเคลื่อนฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และคุณภาพชีวิตโดยรวมของประชาชน อีกทั้งการสร้างความประทับใจในการเดินทางท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งหมด (Tourism for All) ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก ผนวกกับอัตลักษณ์แบบไทยด้านการบริการด้วยการเป็นเจ้าบ้านที่ดีและรอยยิ้มที่สร้างความประทับใจ จะช่วยให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จัดเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่มีศักยภาพการใช้จ่ายและพร้อมพำนักระยะยาว หากนักท่องเที่ยวเหล่านี้รู้สึกได้ถึงความปลอดภัย และศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่พร้อมรองรับคนทุกช่วงวัยโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางอย่างผู้สูงอายุ และคนพิการ ดังนั้น การท่องเที่ยวของประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวและพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงโลก โดยการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มได้อย่างครอบคลุม จะเป็นโอกาสในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของประเทศไปสู่จุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลกที่นักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกให้ความสำคัญและปรารถนาที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคต และเมื่อกล่าวถึง “**การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งหมด**” (Tourism for All) จะเน้นที่คนพิการและผู้สูงอายุเป็นหลัก ซึ่งมี

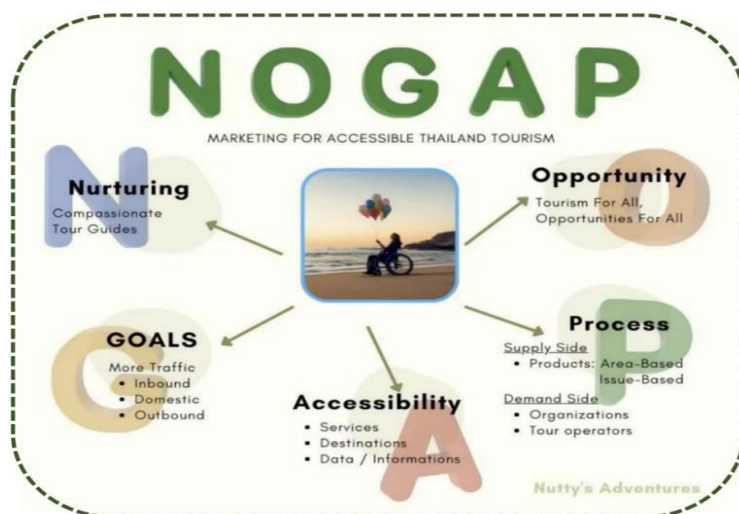
ลักษณะความเปราะบางที่ต้องสร้างเสริมสุขภาวะที่พิเศษในการใส่ใจดูแล โดยจะเห็นได้ว่า งานวิจัยต่างๆ ในการเตรียมความพร้อมด้านแหล่งท่องเที่ยวอารยสถาปัตย์เริ่มจากการออกแบบที่คำนึงถึงผู้สูงอายุและคนพิการเป็นหลักยึดเพื่อเชื่อมโยงประโยชน์ที่คนทั่วไปจะได้รับจากการออกแบบดังกล่าว ประกอบกับข้อมูลจากองค์การสหประชาชาติยังแสดงให้เห็นว่า ทุก 1 ใน 10 คน ของประชากรโลกเป็นคนพิการ โดยกลุ่มประเทศแถบเอเชียแปซิฟิกเป็นกลุ่มประเทศที่มีคนพิการมากที่สุดในโลก (National Statistical Office, n.p.) และยังพบว่า มูลค่าการใช้จ่ายเงินของคนพิการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของสหรัฐอเมริกาที่มีมูลค่าสูงถึง 13.6 พันล้าน เหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2545 ในขณะที่คนพิการในประเทศแคนาดาที่กำลังในการใช้จ่ายมากกว่า 25 พันล้านเหรียญ ส่วนในสหราชอาณาจักรคนพิการที่เป็นผู้ใหญ่ จำนวน 10 ล้านคน กำลังในการใช้จ่ายมากกว่า 80 พันล้านปอนด์ต่อปี สำหรับในสหภาพยุโรปมีนักท่องเที่ยวพิการประมาณ 134-267.9 ล้านคน สร้างรายได้ให้การท่องเที่ยวประมาณ 83-166 พันล้านยูโรต่อปี เป็นการย้ำให้เห็นว่า ความต้องการการท่องเที่ยวสำหรับคนพิการย่อมต้องสูงขึ้นด้วยเช่นกัน (Ozogul & Baran, 2016) ทั้งนี้ จำนวนคนพิการในประเทศไทยที่อยู่ในวัยทำงานมีสูงถึงร้อยละ 47.82 ตัวเลขนี้ แสดงให้เห็นถึงจำนวนคนพิการที่มีศักยภาพในการเดินทางและกำลังในการใช้จ่าย

นอกจากนี้ ข้อมูลขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) คาดการณ์ว่า ภายในปี พ.ศ. 2573 สถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มีจำนวน 1.8 พันล้านคน โดยในช่วงต้นปี พ.ศ. 2565 พบว่า สถานการณ์แนวโน้มการท่องเที่ยวตลาดต่างประเทศในประเทศไทยขยายตัว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวมีกำลังซื้อ คือ ภูมิภาคเอเชีย ตะวันออก ยุโรป ทั้งนี้ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) มีประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว คือ ประเด็นที่ 5 การท่องเที่ยว ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก โดยพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่มีเป้าหมายหลัก คือ การพลิกโฉมประเทศไทยไปสู่ “เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน” (High-Value and Sustainable Thailand) ซึ่งการท่องเที่ยวอยู่ในหมวดหมู่ที่ 2 คือ “ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน” มีเป้าหมาย คือ 1) ยกกระดับการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูง 2) เพิ่มการพึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและกระจายรายได้สู่พื้นที่รวมถึงเรื่องการออกแบบอารยสถาปัตย์ ที่รองรับสังคมผู้สูงอายุ เสริมสร้างความสุข สะดวกปลอดภัยให้กับคนทุกวัยในครอบครัว และเชื่อมโยงสู่ท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลได้เป็นอย่างดี

สำหรับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ.2566-2570) มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดที่ 2 การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน ที่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพลิกฟื้นการท่องเที่ยวไทย เพื่ออนาคตที่ดีกว่าสำหรับทุกคน (Building Forward a Better Tourism

for All) โดยคำนึงถึงประโยชน์ของ 3 กลุ่มหลัก คือ 1) ประชาชน (People) 2) รายได้ (Profit) และ 3) ความยั่งยืน (Planet) โดยแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างครอบคลุมและทั่วถึง ภายในระยะเวลา 5 ปี คือ “การท่องเที่ยวของประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่เน้น คุณค่า มีความสามารถในการปรับตัว เติบโตอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม (Rebuilding High Value Tourism Industry with Resilience, Sustainability and Inclusive Growth)” โดยการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในอนาคตจะมุ่งเน้นไปที่การดำเนินการ เพื่อพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีความเข้มแข็ง ต่อยอด การพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับภาวะความปกติถัดไป (Next Normal) เพื่อการเติบโตอย่างครอบคลุม (Inclusive Growth) ด้วยการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Approach) โดยจะเป็นการพลิกโฉมการท่องเที่ยวของไทยไปอย่างสิ้นเชิง

นอกจากข้อมูลตัวเลขนักท่องเที่ยวกลุ่มเปราะบาง (ผู้สูงอายุและคนพิการ) ที่จัดเป็นตลาดกลุ่มคุณภาพสูงด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยที่จะไปสู่การกำหนดแผน และการพัฒนาให้ประเทศไทยไปสู่เป้าหมายของการเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวคุณภาพที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแล้ว ในส่วนของมิติด้านการตลาดท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวล นับว่าเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์สำคัญในการนำมาวิเคราะห์ประกอบการจัดทำข้อเสนอ ซึ่งได้หยิบยกโมเดลตลาดท่องเที่ยวของคนทั้งมวลจากข้อมูลงานวิจัยของ ผศ.ดร.จิตศักดิ์ พุ่มจรรย์ และทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยทุนวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) และ Nutty’s Adventures ได้กำหนดเป็นโมเดล “NOGAP” (โนแก๊ป) เพื่อขับเคลื่อนด้านตลาดท่องเที่ยวที่เข้าถึงกลุ่มคนทั้งหมด ประกอบด้วย การให้คำแนะนำ (N:Nurturing) โอกาสในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (O:Opportunity) เป้าหมายตลาดในประเทศและต่างประเทศเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (G:Goal) การเข้าถึงด้านบริการ แหล่งท่องเที่ยว สารสนเทศข้อมูลต่างๆ (A:Accessibility) และกระบวนการดำเนินการเพื่อไปถึงเป้าหมายด้านการตลาดท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล โดยคำนึงถึงอุปสงค์และอุปทานที่เกี่ยวข้องตลอดจนห่วงโซ่อุปทานด้านการท่องเที่ยว (P:Process) ซึ่งเป็นโมเดลที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายได้ (ดังภาพที่ 5)

(ภาพที่ 5: ที่มา งานวิจัยของ ม.ศิลปากร โดยทุนวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการทุน
ด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.))

จะเห็นได้ว่า แผนระดับชาติและแผนที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับเชื่อมโยงกับการพัฒนาการท่องเที่ยว อันเป็นกลไกเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศที่เห็นผลเชิงประจักษ์นำมาซึ่งการสร้างโอกาส และรายได้จากการท่องเที่ยว และสามารถนำไปสู่ความยั่งยืนได้โดยจำเป็นต้องมีการพัฒนาระดับเตรียมความพร้อมในทุกมิติเพื่อรองรับการขยายตัว และการเติบโตด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการดึงนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีกำลังซื้อสูง และมีความต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวในสถานที่ที่มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก มีมาตรฐาน และความปลอดภัย ที่จะสร้างความมั่นใจให้แก่นักท่องเที่ยวสูงสุด จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐและหน่วยงานทุกภาคส่วนต้องให้ความสำคัญและควรคำนึงถึงการรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มคนพิการ เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้เป็นกลุ่มเปราะบางที่มีศักยภาพด้านกำลังซื้อ และมีเวลามากกว่าวัยทำงาน รวมถึงมีความต้องการสัมผัสประสบการณ์การท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีชีวิตอัตลักษณ์ที่เป็นเสน่ห์แบบไทย

นอกจากนี้ เมื่อนำหลักการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยสามารถวิเคราะห์จากข้อมูลสนับสนุนทั้งในและต่างประเทศรวมถึงบริบทที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของศักยภาพความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวไทยตามหลักอารยสถาปัตย์

S: Strengths	W: Weakness	O: Opportunity	T: Threats
1. แหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย มีความหลากหลาย และแบรนด์ Amazing Thailand เป็นที่	1. โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอารยสถาปัตย์ตามแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน และยังมีจำนวนไม่	<u>นโยบายในประเทศ</u> ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี /แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการท่องเที่ยว /	สถานการณ์และบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง อาทิ ความผันผวนทางเศรษฐกิจ ภาวะสงคราม ภัยพิบัติทาง

S: Strengths	W: Weakness	O: Opportunity	T: Threats
<p>รู้จักทั่วโลก</p> <p>2. วัฒนธรรมและอัตลักษณ์แบบไทยที่มีเสน่ห์ ผสมกับรอยยิ้มที่ขึ้นชื่อ “สยามเมืองยิ้ม”</p> <p>3. คุณภาพการบริการและราคามีความเหมาะสมแก่การจับจ่ายใช้สอย (Affordable)</p> <p>4. อาหารไทยที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักทั่วโลก</p>	<p>มากที่จะรองรับกลุ่มคนทั้งมวล</p> <p>2. ขาดการวางแผนระยะยาวที่ครบวงจรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล</p> <p>3. ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังขาดความเข้าใจถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล</p> <p>4. การประชาสัมพันธ์ตลาดท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล ยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง</p> <p>5. ข้อจำกัดด้านกฎหมายที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา โดยเฉพาะ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานตามหลักอารยสถาปัตย์</p>	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมายเหตุที่ 2 เน้นการท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน /แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 เน้นการพลิกฟื้นการท่องเที่ยวไทย เพื่ออนาคตที่ดีกว่าสำหรับทุกคน</p> <p><u>ข้อมูลสนับสนุนระหว่างประเทศ</u></p> <p>สหประชาชาติ (UN) /องค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) / องค์การอนามัยโลก (WHO) งานวิจัยต่างประเทศที่ชี้ให้เห็นสถานการณ์แนวโน้มการท่องเที่ยวตลาดต่างประเทศในประเทศไทยขยายตัว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวมีกำลังซื้อคือ ภูมิภาคเอเชีย</p> <p>ตะวันออก ยุโรปซึ่งเป็นตลาดนักท่องเที่ยวหลักของไทย</p> <p>-แนวโน้มการท่องเที่ยวหลังโควิด นักท่องเที่ยวสนใจการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Tourism) และการรักษาพยาบาลที่เป็นแนวธรรมชาติ ทางการแพทย์แผนไทย (นวดไทย สปา)</p>	<p>ธรรมชาติ โรคอุบัติใหม่</p>

จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis และจากข้อมูลตัวเลขของสหประชาชาติและองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) และองค์การอนามัยโลก (WHO) ดังที่กล่าวมา สามารถวิเคราะห์ให้เห็นถึงแนวโน้มและทิศทางด้านการท่องเที่ยวโลกในอนาคต โดยเฉพาะโอกาสของประเทศไทยจะดึงดูดกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยว

ที่มีกำลังซื้อสูงอย่างตลาดผู้สูงอายุและตลาดคนพิการ ซึ่งถือเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่มีกำลังซื้อและพร้อมใช้จ่ายและพำนักในประเทศที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกตรงตามมาตรฐานทางหลักอารยสถาปัตย์ และหากมีการจัดกลยุทธ์การตลาดท่องเที่ยวในลักษณะคล้ายโมเดล “NOGAP” เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีความพร้อมด้านแหล่งท่องเที่ยวอารยสถาปัตย์ของประเทศจะเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์อันดีของประเทศไทยและเป็นการแสดงให้เห็นถึงการตระหนักและความใส่ใจในด้านคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ประกอบกับความสอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บท และแผนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก โดยพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ รวมทั้งการเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยมีเป้าหมาย คือ 1) ยกย่องการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูง และ 2) เพิ่มการพึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและกระจายรายได้สู่พื้นที่ รวมถึงเรื่องการออกแบบอารยสถาปัตย์ ที่รองรับสังคมผู้สูงอายุ เสริมสร้างความสุข สะดวก ปลอดภัย ให้กับคนทุกวัยในครอบครัว และเชื่อมโยงสู่ท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล จึงเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ในการจัดทำข้อเสนอในหัวข้อ “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล โดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ” เพื่อยกระดับประเทศไทยไปสู่จุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เปลี่ยนไปจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 รวมทั้งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลก (Mega Trend) โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) เพื่อส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวรองรับกลุ่มคนทั้งมวลในการได้รับประสบการณ์ที่ดี เกิดความประทับใจ และส่งผลดีต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศสู่มาตรฐานสากลและเกิดความยั่งยืน

2.2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหหรือพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์

การขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวลจะส่งผลดีต่อประเทศไทยในหลายด้าน นอกเหนือจากการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และบริการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร จุดแวะพักระหว่างการเดินทาง และระบบขนส่งมวลชน ทั้งรถ เรือ เครื่องบินโดยสาร ให้มีการปรับปรุงพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งทางลาด ที่จอดรถ ห้องสุขา ป้ายสัญลักษณ์ เพื่อรองรับการใช้บริการของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พักฟื้นสุขภาพ คนพิการ ครอบครัวที่มีเด็กเล็ก ให้ได้รับความสะดวก ปลอดภัย และประทับใจแล้ว การมีความพร้อมของการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์เพื่อรองรับคนทั้งมวลจะเป็นการแสดงให้เห็นศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดงานใหญ่ๆ ระดับโลกต่างๆ ได้ ดังเช่น การจัดการแข่งขันกีฬาคนพิการทางการเคลื่อนไหวโลก หรือ IWAS World Games ที่ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพ เมื่อปี ค.ศ. 2019 ทั้งนี้ การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for All) เป็นสิ่งที่ทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนอารยสถาปัตย์ด้วยการออกแบบที่เป็นมิตรเชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์โลกที่กำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในหลายประเทศ หากทุกภาคส่วน

ร่วมมือกันอย่างจริงจังจะสามารถพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพื่อคนทั้งมวล ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลก จะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการและชุมชนของแต่ละแห่งได้อย่างยั่งยืน และจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis หากประเทศไทยมีการจัดการด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะความร่วมมือของแหล่งท่องเที่ยวอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) โดยการบูรณาการความร่วมมือที่สอดคล้องกับอุปสงค์ ความต้องการ และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ตลอดจนห่วงโซ่อุปทานด้านการท่องเที่ยว จะช่วยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวต่างชาติทุกกลุ่มเพศ วัย ทุกสภาพร่างกาย เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น อันเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์อันดีของประเทศไทยด้านการท่องเที่ยว และช่วยยกระดับเศรษฐกิจของประเทศไทยสูงขึ้น ตลอดจนสร้างคุณค่าของสังคมไทยที่ใส่ใจเอื้ออาทรนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ทั้งนี้ เพื่อให้การขับเคลื่อนการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวลสามารถดำเนินการได้อย่างเกิดประสิทธิผลสูงสุด จึงได้เสนอเป็นแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล โดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ ดังนี้

ข้อเสนอแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยวตามหลักอารยสถาปัตย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล

ลำดับ	แนวทางปฏิบัติ	การดำเนินการ	ระยะเวลา
1	ศึกษาข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยว แนวโน้มความต้องการภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อประกอบการจัดทำกลยุทธ์และแผนส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมข้อมูลสถานการณ์การท่องเที่ยวและพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์จัดทำกลยุทธ์ด้านการตลาดท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลทั้งในและต่างประเทศโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงจากต่างประเทศ - จัดทำแผนบูรณาการเชื่อมโยงแนวคิดแผนงาน กลยุทธ์ด้านตลาดท่องเที่ยว รวมทั้งการขอรับการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับข้อมูลพฤติกรรม แนวโน้มความต้องการของนักท่องเที่ยวภายหลังสถานการณ์โควิด-19 	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเร่งด่วน - รายไตรมาส/ตามฤดูกาลท่องเที่ยว - ระยะกลาง 1-2 ปี
2	สำรวจข้อมูลความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวตลอดจนห่วงโซ่อุปทานด้านท่องเที่ยวของประเทศไทยที่รองรับคนทั้งมวลตามหลักอารยสถาปัตย์ (มีทั้งจังหวัดไหนกี่แห่ง แหล่งท่องเที่ยวประเภทใด) เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนรองรับการพัฒนา การขอรับการจัดสรรงบประมาณ	-บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อขอรับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ในการจัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยออกแบบฐานข้อมูลให้	<ul style="list-style-type: none"> ระยะเร่งด่วน (1-6 เดือน) ระยะกลาง 1-2 ปี ระยะยาว 2 ปี

ลำดับ	แนวทางปฏิบัติ	การดำเนินการ	ระยะเวลา
		<p>สามารถเข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมตามหลักอารยสถาปัตย์และแหล่งท่องเที่ยวที่ยังต้องมีการปรับปรุงด้านอารยสถาปัตย์ เพื่อการวางแผนรองรับการพัฒนา และการขอรับการจัดสรรงบประมาณดำเนินการ</p> <p>-การสำรวจข้อมูลอาจทำในรูปแบบการดำเนินการสำรวจเก็บข้อมูล-</p>	ขึ้นไป
3	<p>ขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก ให้มีความพร้อมตามหลักอารยสถาปัตย์อย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ชี้ให้เห็นถึงโอกาสและประโยชน์ที่จะได้รับการมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมด้านอารยสถาปัตย์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นต้นแบบแหล่งท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล</p>	<p>- บูรณาการความร่วมมือระหว่างกันทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ เพื่อพัฒนาปัจจัยปัจจัยพื้นฐานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสูง (Quality Tourism) รวมถึงปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก และแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายที่จำเป็นต้องคำนึงถึงความยั่งยืนและความต้องการของนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม ตามหลักการออกแบบที่เป็นมิตรกับคนทั้งมวล</p> <p>- จัดประชุม/จัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และจัดให้มีการศึกษาดูงาน เรื่อง มาตรฐานการออกแบบด้านอารยสถาปัตย์ให้แก่บุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง มาตรฐานการออกแบบด้านอารยสถาปัตย์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาการบริการให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลในแหล่งท่องเที่ยว และสถานบริการด้านการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>- ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม</p>	<p>-ระยะเร่งด่วน</p> <p>- 1 ปี (สร้างความเข้าใจกับภาคท้องถิ่นและภาคเอกชน)</p> <p>- 1 ปีขึ้นไป</p>

ลำดับ	แนวทางปฏิบัติ	การดำเนินการ	ระยะเวลา
		<p>การท่องเที่ยว (ด้านคมนาคมขนส่ง แหล่งท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว) ต้องเร่งปรับปรุงบริการต่างๆ ในส่วนของตัวเอง ให้มีความเหมาะสมต่อการใช้งาน รองรับกลุ่มคนทั้งมวล อาทิ การปรับปรุงเส้นทางการเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว ที่พัก การออกแบบยานพาหนะ ห้องพักให้เหมาะสม การมีอุปกรณ์พิเศษอำนวยความสะดวก (รถเข็น ไม้เท้า ฯลฯ)</p> <p>- ออกแบบการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล ให้คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และได้รับข้อมูลเดียวกัน</p>	
4	<p>จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งประเทศ เพื่อรองรับกลุ่มคนทั้งมวล ทั้งด้านทักษะภาษาต่างประเทศ การจัดบริการที่ได้มาตรฐานสากล โดยคงอัตลักษณ์ในแบบวิถีไทย</p>	<p>ยกระดับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทั้งประเทศ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล (ด้านทักษะการบริการที่ได้มาตรฐานสากล ทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะการเป็นเจ้าบ้านที่ดี)</p>	<p>- ระยะเร่งด่วน</p> <p>- ภายใน 6 เดือน</p> <p>- 1-2ปี</p> <p>- 2 ปีขึ้นไป</p>
5	<p>พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ในการรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล โดยใช้กลยุทธ์การตลาดในการดึงนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวล โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการเข้าสู่ประเทศไทย เพื่อให้ นักท่องเที่ยวกลุ่มเหล่านี้เกิดความประทับใจ และมีความต้องการเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำ และส่งต่อประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวคนอื่นที่ยังไม่เคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย</p>	<p>-จัดทำเส้นทางส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยสถาปัตย์เพื่อรองรับคนทั้งมวลของประเทศไทย ต่อยอดและขยายไปยังตลาดการท่องเที่ยวไทยสู่ธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health & Wellness Tourism)</p> <p>-จัดทำแคมเปญแพ็คเกจกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างประสบการณ์แปลกใหม่คงอัตลักษณ์แบบไทย เพื่อดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวกำลังซื้อสูง กลุ่มคนที่มีความต้องการอารยสถาปัตย์เพื่อความสะดวกสบาย ไร้อุปสรรคในการเดินทางและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว</p> <p>-จัดทำแผนประชาสัมพันธ์ตลาดการ</p>	<p>- ระยะเร่งด่วน</p> <p>- ภายใน 6 เดือน</p> <p>- 1-2 ปี</p>

ลำดับ	แนวทางปฏิบัติ	การดำเนินการ	ระยะเวลา
		<p>ท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล เพื่อสร้างการรับรู้ และสร้างรายได้จากการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล ทั้งรูปแบบตลาด Domestic ตลาด Inbound และตลาด Outbound</p> <p>- การจัดบริการอื่นๆ เสริมการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติมาใช้บริการ และเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น (เช่น บริการด้านการแพทย์ สุขภาพ ความงาม Wellness Tourism)</p>	
6	จัดทำแผนงาน/ โครงการเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณดำเนินการที่สอดคล้องกับข้อ 1-6	จัดประชุมเพื่อพิจารณาแผนงาน/ โครงการในการขอรับการจัดสรรงบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคท้องถิ่น ภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยที่สามารถรองรับกลุ่มคนทั้งมวล ทั้งรูปแบบงบประมาณ Function Based Budget /งบประมาณ Area Based Budget พื้นที่ (จังหวัด ท้องถิ่น) โดยเฉพาะ อบจ. อบต/ งบประมาณการ	ทุกปีงบประมาณแผ่นดิน
7.	การกำหนดมาตรการทางกฎหมายที่เข้มข้น ในการลดปัญหา อุปสรรคการเข้าถึงการใช้พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	กำหนดมาตรการที่เป็นแรงจูงใจต่อรัฐบาล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรการยกเว้นภาษี (Incentive tax) เพื่อให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และผู้เกี่ยวข้อง ได้รับประโยชน์จากการออกแบบหรือการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานประกอบการตามหลักอารยสถาปัตย์ อาทิ สิทธิประโยชน์ด้านการยกเว้นภาษีเงินได้ เป็นต้น รวมถึงการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน หากแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานประกอบการท่องเที่ยว ยังไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกตามที่กฎหมายได้ระบุไว้ เพื่อกระตุ้นให้เห็นถึงความสำคัญ	-1-2 ปี - 2 ปีขึ้นไป

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ และแนวทางบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

การขับเคลื่อนให้ประเทศไทยมีความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ (Friendly Design) เพื่อรองรับการท่องเที่ยวของกลุ่มคนทั้งมวลได้นั้น จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในหลายๆ ประเทศ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงจากยุโรป อเมริกา ซึ่งเป็นกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวหลักของประเทศไทย จึงนับเป็นโอกาสของประเทศไทยที่กลุ่มคนเหล่านี้เลือกที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว หากประเทศไทยมีระบบการบริหารจัดการที่ดี สร้างความเชื่อมั่นให้กับพวกเขา ทั้งในเรื่องของการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การให้บริการคุณภาพดีมิตรที่เป็นอัตลักษณ์เสน่ห์ของคนไทย

อย่างไรก็ดี การรับรู้ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในเรื่องความสำคัญของการจัดให้มีความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวของกลุ่มคนทั้งมวล (Tourism for All) ยังไม่เป็นที่รับรู้ในวงกว้าง และยังไม่เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งในประเทศไทย มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ยังไม่สอดคล้องกับหลักอารยสถาปัตย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล ตลอดจนแรงจูงใจของผู้ประกอบการจะพัฒนาให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลยังมีอยู่น้อย ซึ่งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก หรือการยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานตามหลักอารยสถาปัตย์ล้วนเกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณในการดำเนินการ ทั้งนี้ ในการบริหารจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวลโดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการนั้น เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ มีดังนี้

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ

1. ความพร้อมโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามหลักการออกแบบที่เป็นมิตรกับคนทั้งมวล (หลักอารยสถาปัตย์ หรือ Friendly Design)
2. การขาดความรู้ ความเข้าใจ ของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อรองรับคนทั้งมวล โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางอย่างผู้สูงอายุและคนพิการ
3. การวางแผนรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวลที่ครบวงจร
4. การประชาสัมพันธ์ตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่รองรับกลุ่มคนทั้งมวล
5. การแก้ไขข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

เพื่อให้การขับเคลื่อนข้อเสนอ “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอารยสถาปัตย์ของประเทศไทยเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มคนทั้งมวลโดยเน้นกลุ่มผู้สูงอายุและคนพิการ” บรรลุตามวัตถุประสงค์

เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ในฐานะ “รองอธิบดีกรมการท่องเที่ยว” จำเป็นต้องมีคุณลักษณะของผู้นำที่สำคัญในการสนับสนุนการขับเคลื่อนข้อเสนอรายงานการศึกษาส่วนบุคคล ดังนี้

- 1) ผู้นำที่สร้างศรัทธาและความไว้วางใจให้แก่องค์กร (Trust Leadership)
- 2) ผู้นำที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (Agile Leader) เช่น การเป็นผู้ที่มองการณ์ไกล คาดการณ์ สามารถปรับตัวยืดหยุ่นเข้าได้กับทุกสถานการณ์เพื่อให้งานออกมาดีและบรรลุเป้าหมาย ด้านการบริหาร เป็นผู้คิดวิเคราะห์ตัดสินใจ สื่อสาร ประเมิน และอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา
- 3) ผู้นำด้านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์และบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ช่วยให้การขับเคลื่อนงานเกิดความสะดวก คล่องตัว และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- 4) ผู้นำด้านการเจรจาต่อรองเพื่อให้การปฏิบัติงาน/โครงการ สามารถดำเนินงานได้สิ่งที่ดีที่สุด และราบรื่นที่สุด มีการประนีประนอมเป็นตัวแทนในทุกสถานการณ์ที่จะคอยช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาหรือนำทีมทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้
- 5) ผู้นำเชิง Proactive ที่เข้าใจสถานการณ์และปัญหา มีมุมมองในการทำให้อุปสรรคปัญหา มีทางแก้ไข และมีวิธีการที่ดีในการหาทางแก้ไขปัญหา
- 6) ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม ในการทำงาน ซึ่งเป็นทักษะของผู้นำที่รับผิดชอบ และมุ่งเห็นทีมงาน และองค์กรมีความสุข เน้นการส่งเสริมคนดี ยกย่องคนเก่ง

ทั้งนี้ ทักษะที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนให้ข้อเสนอบรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากภาวะผู้นำดังที่กล่าวมา ยังมีแล้ว ทักษะที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสื่อสารเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ทักษะความรู้ในงานที่เกี่ยวข้อง ทักษะความรู้ด้านการบริหารจัดการและการรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ ได้

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

อพท.//(19 สิงหาคม 2565)//Tourism for all การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล//สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2566,/จาก/<https://www.dasta.or.th>

คมชัดลึก.//(10 พฤษภาคม 2566)//5 เหตุผลที่ต้องมีอารยสถาปัตยกรรม Tourism for all โอกาสท่องเที่ยวเป็นความเท่าเทียมของทุกคน//สืบค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2566,/จาก/<https://www.komchadluek.net/news/495989>

เนชั่นออนไลน์.//(8 สิงหาคม 2562)//สิงคโปร์เป็นต้นแบบอารยสถาปัตยกรรมอันดับต้นในอาเซียนของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล//สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2566,/จาก/<https://www.nationtv.tv/news/378731014>

ไทยรัฐออนไลน์.//(20 มิถุนายน 2563)//เดินทาง 155 อุทยาน ปรับปรุง...เพื่อคนทั้งมวล//สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2566,/จาก/<https://www.thairath.co.th/lifestyle/travel/thaitravel/1872536>

ต้นคิด360.//(7 กันยายน 2561)//อารยสถาปัตยกรรม : การออกแบบเพื่อความเท่าเทียม ที่ทำให้บ้านเมืองมีอารยะ//สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2566,/จาก/<https://tonkit360.com/30865>

UD อารยสถาปัตยกรรม.//(31 ตุลาคม 2563)//อารยสถาปัตยกรรม คือ?//สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2566,/จาก/<https://xn--m3cbp0adb4cva5bee03a.com/>

ประชาชาติธุรกิจออนไลน์.//(26 เมษายน 2562)//อารยสถาปัตยกรรมกับธุรกิจ//สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2566,/จาก/<https://www.prachachat.net/tourism/news>

ไทยโพสต์.//(31 ตุลาคม 2563)//เปิด 10 เส้นทางท่องเที่ยวรองรับเพื่อคนทั้งมวล//สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2566,/จาก/<https://www.thaipost.net>

ไทยรัฐออนไลน์.//(1 มกราคม 2565)//จับตาปี 2565 ไทยสู่ “สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์” เปลี่ยนภาระเป็นพลัง//สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2565,/จาก/<https://www.thairath.co.th/news/local/2277535>

ดร. จรรย์วรรธ สุธรรมมา ผศ.ดร.ศุภรัตน์ แสงฉัตรแก้ว ดร.นฤพนธ์เลิศกาญจนาพร ดร. วินิตรา ลีละพัฒนา อาจารย์หทัยรัตน์ สวัสดิ์อาจารย์อากาศลัย สุขสำราญ อาจารย์สไบทิพย์ มงคลนิมิตร, **ศักยภาพและพร้อมของห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวในการรองรับการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล**The potential and readiness of the tourism supply chain to support Tourism for all (งานวิจัยของมหาวิทยาลัยศิลปากร ปี พ.ศ. 2565)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นที่ 2 ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566 – 2570.

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2566-2570.

ข้อมูลจากองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization: UNWTO)

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

นางสาวมิ่งขวัญ บุญโภคัย

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
(เกียรตินิยมอันดับ 2) ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2540

ปริญญาโท : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาและการสื่อสาร (English Program)
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2547

ประสบการณ์การรับราชการ

- 1) เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป (ระดับ ๓-๕) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (พ.ศ. 2542-2549)
- 2) นักวิชาการแรงงาน ๕ กรมการจัดหางาน (พ.ศ. 2549-2554)
- 3) นักวิชาการแรงงานชำนาญการ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (พ.ศ. 2554 -2555)
- 4) นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (พ.ศ.2555-2556)
- 5) นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ กรมการท่องเที่ยว (พ.ศ.2556-2557)
- 6) นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
(พ.ศ.2557-2558)
- 7) นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปฏิบัติหน้าที่
ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ (พ.ศ.2558-2560)
- 8) นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองตรวจราชการ (พ.ศ.2560-2562)
- 9) ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดราชบุรี สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ผู้อำนวยการต้น)
(พ.ศ. 2562-2564)
- 10) ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ผู้อำนวยการสูง)
(พ.ศ.2564-ปัจจุบัน)

ผลงานทางวิชาการ

-

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

ทุนการศึกษา

- **ทุนทบวงมหาวิทยาลัย** ศึกษาแลกเปลี่ยนระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ไปศึกษาแลกเปลี่ยนในหลักสูตร “*Family and Gender in Asia Society*” ณ Griffith University รัฐควีนส์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย (เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ระหว่างเดือนกรกฎาคม – พฤศจิกายน 2539)
- **ทุนฝึกอบรมขององค์การ JICA** ฝึกอบรมโครงการผู้นำเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2550 ในสาขาพัฒนาเด็กและเยาวชนระหว่างวันที่ 4-22 พฤศจิกายน 2550 ณ Osaka และ Tokushima Prefecture ประเทศญี่ปุ่น

รางวัล

- ประกาศเกียรติคุณ “**บุคลากรดีเด่น**” ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี พ.ศ. 2548
- ประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติผู้นำพอเพียงดีเด่น “**ด้านผู้นำสานสัมพันธ์**” หลักสูตรผู้นำพอเพียงเพื่อความมั่นคง รุ่นที่ 5 กองบัญชาการกองทัพไทย ร่วมกับ มูลนิธิคลังสมอง วปอ. เพื่อสังคม ปี พ.ศ. 2561

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ตำแหน่งปัจจุบัน : ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี

หน้าที่ : โครงสร้างหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

- (1) ปฏิบัติงานสารบรรณ งานธุรการและงานติดต่อประสานงาน
- (2) ปฏิบัติงานติดตาม รวบรวมแผนงานงบประมาณและการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- (3) ปฏิบัติงานการเงิน การบัญชี การพัสดุและครุภัณฑ์
- (4) ปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบุรี
- (5) อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน
- (6) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมผลงานของหน่วยงาน
- (7) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับ

มอบหมาย

2. กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

- (1) จัดทำงบประมาณและแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาของจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของส่วนราชการ

(2) ติดตาม ประเมินผลและรายงานสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินการ

(3) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และกีฬาในระดับจังหวัด เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยว มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

(1) ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัด เพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยว

(2) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนด้านวิชาการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเครือข่ายชุมชน ประชาชน และหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัด เพื่อให้การท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) สำรวจ รวบรวม และตรวจสอบสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว เพื่อจัดทำข้อมูลด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว เสนอแนะแนวทางและมาตรการเกี่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัด

(4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

(1) ประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬาและนันทนาการ ในเขตพื้นที่จังหวัดเพื่อยกระดับมาตรฐาน

(2) ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการกีฬาและนันทนาการ ในเขตพื้นที่จังหวัด เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(3) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนด้านวิชาการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเครือข่ายชุมชน ประชาชน และหน่วยงานอื่นที่ดำเนินงานด้านการกีฬาและนันทนาการในเขตพื้นที่ จังหวัด เพื่อให้การกีฬาในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) สำรวจ รวบรวม และตรวจสอบสถานการณ์ด้านกีฬาและนันทนาการเพื่อจัดทำข้อมูลด้านเศรษฐกิจการกีฬาและนันทนาการ เสนอแนะแนวทางและมาตรการเกี่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจการกีฬาและนันทนาการและแก้ไขปัญหาด้านกีฬาและนันทนาการในพื้นที่จังหวัด

(5) กำกับดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่พลศึกษาประจำสำนักงานและเจ้าหน้าที่พลศึกษาประจำอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนนโยบายด้านการกีฬาและนันทนาการ ตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา และแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่

(6) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

5. กลุ่มมาตรฐานและกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

(1) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ปกป้องและแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัด เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรการและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(2) บริหารจัดการศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว และควบคุม กำกับและดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรการ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(3) สำรวจ รวบรวม และตรวจสอบข้อมูลและสถานการณ์ด้านความปลอดภัยนักท่องเที่ยวเพื่อจัดทำสรุปรายงาน พร้อมข้อเสนอแนะ แนวทาง และมาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว

(4) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมาย

ที่อยู่ : สนามกีฬาดอนคาน ถนนศิริรัฐยา ตำบลธงชัย อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000